

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita S. Lamberti Martyris, Episcopi Tvngrensis: Leodiensis Ciuitatis, & Ditionis Divi Tvtelaris

Roberti, Johannes

Leodii, 1633

Capvt XIII. Taxandros Idolis addictos, Christianâ Fide imbuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44084

serico, alioue peristromate, de more integri patiebatur, sed nudo insidebat: ex quo nulla sedi eius reuerentia, nisi propter sedentem.

*Solici-
tudo Pa-
store di-
gna.*

Quantum in nupero secessu quietem, silentiumque adamauerat, tantum iam erat in cursu, & discursu: non utique animo oblectando, sed creditarum sibi ouium animis seruandis, ornandisque. Itaque potissimum illi studium, suos oppidatim, vicatimque visere, periculis eximere, lupos arcere, Optimo Pastori quam gratissimos efficere. Hæc, & quæ eiusdem generis, ita constanter vigerent, ut neque animus negotijs deesset, neque decretis labor.

C A P V T XIII.

Taxandros Idolis addictos, Christianâ Fide imbuit.

TOTVS in his erat, LAMBERTVS, cum ingens sollicitudo eius animum coquere cœpit. Cum omnia faceret,

faceret, parum tamē sibi fecisse videbatur, nisi Ovis Domini sui quā amplissimē dilataret; ovium numerum exaugeret.

Erant in viciniā Taxandri (quidam *Taxandri, Idolorum mācipia.* Taxandros; alij Tessandros dicunt) populus Idolomania ita addictus, ut non tantum mutas pecudes, sed & bruta ligna, lapidesue, pro dijs haberent. *Taxandria,* *qua Provincia.* *Taxandriam* quidā modicum oppidulum esse volunt, Leodium inter, & Traiectum, quod hodie Visetum dicimus. Sed rectius alij, Provinciam esse, quam Ægidius ait, *Cursu Mosæ dextro latere, clausam, usque in Septentrionalem Oceanum porrigi:* Nicolaus, *A Traiectensi Oppido, versus Septentrionem, vix tribus miliaribus disparari.* Becanus multo amplio- rem facit Taxandriam: ei enim attribuit totum eum terræ tractum, quem hodie *Kempiniam* dicimus. quod & verius est.

Quidquid eius sit, LAMBERTVS eum Populum animo, & caritate comple-

LAM-
BERTVS
eam
Christo
adungere
parat.

Gentis,
& Soli
ingeniū.

Dæmo-
num a-
stus per-
niciosus.

complexus, Christianam Religio-
nem ei inferre parat. Res magna, &
LAMBERTI studio digna. Sed quam
eadem ardua, illud argumento est,
quod tot Sancti Pōtiffices Tungren-
ses, qui antè nostrum fuerunt, illam,
quod extet, ne tentarunt quidem.
LAMBERTVS tamen illam velut sil-
uam frementium bestiarum intre-
pidus ingreditur. Deprehendit Re-
gionem, perpetuis fere paludibus
madentem; eoque nomine, ne pro-
ximis quidem, & finitimis populis,
familiaritatis, hospitij, aut commercij
iure coniunctam: imò vix notam,
aut peruiam. Agrestia hominum
ingenia, mores barbari, quos & tristis
solitudo, & dira superstitio longa
iam secula efferauerat. Accedebat
Cacodæmonum rabies, qui LAM-
BERTI conatus sibi exitiabiles veriti,
eam de optimo Pontifice famam
sparserant; vt crederent væcordes
Pagani, ad eius ingressum, non tan-
tum ruituras Religiones: verum &
cælum,

caelum, imbrem, calorem, lucem
denique ipsam, negaturum. Itaque
statuunt, vi, & armis eum quàm
longissimè arcere: & si propositi
sui tenax sit, & pertinax, etiam vitâ
exuere.

Sed LAMBERTVS, vel fiducia in
DEVM, de vitâ securus: vel certus,
pro eorum salute, eam proijcere, de-
stinata aggreditur. Erant Barbaris
Idolorum fana passim in agris exæ-
dificata: quippe cum ipsi, non in ci-
uitatibus habitarent, sed sparsis vicis,
aut more Hamaxobiorum, temerè
palantes. Vbi igitur Sanctus Episco-
pus in eiusmodi aliquod fanum in-
ciderat, vltro ingredi, congregatos
comiter salutare, audientiam illis eâ
comitate facere: mox, vbi quietos,
& nouitate ipsâ attonitos, & silentes
videbat; de Christianæ Religionis
Sacrosanctis mysterijs sermones in-
stituere; quorum illud primū caput
erat, DEVM VNVM ESSE. Hoc
etiam, atque etiam inculcabat, in hoc

*Barba-
torum
instru-
ctio*

F insiste-

infistebat; ibi tamquam habitabat.
 Hinc enim continuò sequebatur,
 Quos ipsi censerét deos, vel damna-
 tos spiritus esse, vel eorum simula-
 cra, vel truncos meros. Iam cuius
 torpedinis esse, *Incōmunicabile nomen*
lignis, & lapidibus attribuere? Ac-
 cipiebantur hæc pronis auribus à
 plerisque, & fiebant haud parui mo-
 méti inclinationes animorum; cum
 Dæmoniorum sacrificuli, sibi, reiq;
 familiari metuentes, limphati coire,
 consulere in medium, coetus cogere,
 turbas excitare, atq; ita differere:
 Gentes omnes iam inde à primâ
 mortalium conditione, deos, ac re-
 ligiones sibi constituisse, inque ijs,
 vitæ, rerumque omnium præsidium
 habuisse collocatum; idque tantâ
 constantiâ, vt, si alijs in rebus quan-
 doque mutarūt, hæc tamen semper
 inuiolata, manerent, & sacrosancta.
 An verum esse, vt ipsi soli numina
 sua rejicerent, & velut mutas pecu-
 des, duci se sinerent, persuasos à
 peregri-

*Dæmo-
 niorum
 Sacrifi-
 culi se
 opponūt.*

peregrino, & superstizioso Sacerdote? Postremò, deos se ipsos testari, & ultores vocare in eos, qui pulueris instar, à vento quouis, aut turbine, se in diuersa rapi sinerent.

Hæc, & id genus alia iactantibus, moueri populus, concurrere, globi fieri furentium: vt quisque erat animo, & linguâ percitus, & inquires, Sacerdotes suos clamitant, vera memorare, ad religionem parentum vetustissimam tuendâ furore amentes hortantur; duces se offerunt pulcherrimi facinoris. LAMBERTVM pessimis exemplis excruciatû, morti mittendum: alios eius malo edoctos, non facile in alienis terris similia auros.

Iis concionibus concitati, iam in Pontificis perniciem ibant, raptis, quæ fors obtulerat, armis. Stipites plerisque duri, aut præuultæ fudes pro telis erant. Neque ista ignara LAMBERTO: sed firmatus animi, riosos istos sæuientis Maris fluctus, ipse,

*Populus
mone-
tar.*

*LAM-
BERTVS
aduersus
furentes
constas,*

ipse, vt rupes, excipere constituit. Aderant iam globi grassantium, & infestæ cuspides vibrabantur, cum obuiam se dat Heros imperterritus, & armis omnibus solum pectus opponit, DEO armatum. Res mira, & inopina! vultum eius conspiciunt, diuino iubare rutilantem: quo ita consternati sunt, vt armis, animisque abiectis, mitescerent; & illi paulò antè furentes, & occidere certi, iam obnoxij starent; & pro illâ ipsâ Religione, quam perditum venerant, ipsi, si opus, occidi peroptarent.

Lætus successu LAMBERTVS, & Diuinū Numen veneratus, vt porro adiutaret; quæ reliqua erant Christianæ institutionis, tradere aggreditur vltro petentibus, & calidè supplicanti-
bus.

*Plenus
valentes
instituit.* Explicarâ igitur DEITATIS naturâ, quæ nõ nisi intra vnitatē stare posset: addidit fusè, &, quoad rerū singulæ ferebant, clarè, quæ nos verbo dumtaxat indicabimus, vt Christianis ho-
minibus

minibus satis nota. Ea erant Homi-
 nis, cæterarumque rerum Molitio:
 illius lapsus, & ex eo, posterorum
 macula, quam Originis dicimus: Dei
 miseratio, & in remedium, Carnis
 indumentum, & ex Virgine Natiui-
 tas. Tum DEI HOMINIS cælestis
 Doctrina, Vitæ salutaria Exempla,
 Miraculorum Prodigia: Tormento-
 rum item, Crucis, & Mortis horren-
 da. Ad extremum, inusitata Mundo
 Anastasis, & in cælos Ascensus. Mor-
 tuorum item recorporatio, & in vi-
 tam reditus: & denique omnium,
 Christo Arbitrante, Diiudicatio,
 æternaque vel proborum præmia,
 vel supplicia improborum, focijs, &
 carnificibus Angelis Apostatis.

Omnia hæc Fide salutiferâ com-
 plexi; & postremo, vel spe, vel metu
 mentem concussi; præterita errata
 detestantes, meliora bonâ fide pol-
 licentur: ac tandē corpus vndâ, ani-
 mum Gratiâ Seruatoris, Episcopo
 lustrante, abluunt.

*Conversio
 & Bap-
 tisma.*

Verſi deinde ad tollenda priſtinæ impietatis cubilia, & veſtigia, deceptorum Dæmonum Fana vel evertunt, vel in vnius DEI honorem mutari, & conſecrari à Pontifice petunt. Simulacra porro confringunt, exurunt, & cum eorum memoriâ, æternum delent.

LAM-
BERTVS
lævus, o-
mnia
confir-
mat.

Exponi non poteſt, quæ inter hæc LAMBERTI voluptas: qui ne illa quidem negligēda ratus, quæ animis firmandis, Religionique, ac pietati conſeruandæ, & propagandæ eſſenti ædes ſacras conſtruxit, cæremonias conſtituit, Sacerdotes, Doctoresque Neophytis vicatim attribuit. Nihil deniq; eorum omiſit, quibus optima quæque ſeruarentur, & nouis quotidie auctibus adoleſcerent.

Vere e-
ius Gen-
tis Apo-
ſtolus.

Hiſce laboribus, artibusque obtinuit, vt illi ex vero cognomen, elogiūque eſſet, TAXANDRORVM APOSTOLVS.

Cæterum Nicolaus non ſiluit, LAMBERTI ſtudio, laboresque, illâ

illâ excursionē, intra Taxandriæ fi-
 nes non stetit; sed ad populos fini-
 timos, ad vsque Frisones, fuisse pro-
 pagatos, & eodem successu. Sed cum
 neq; ille, neq; alius quispiâ, quidquâ
 explicatius, super eo tradiderit; nobis
 quoque satis sit, tantum indicasse.

*Finitio-
 mos quo-
 que po-
 pulos eâ-
 dem ca-
 ritate
 comple-
 ctitur.*

CAPVT XIII.

*Willibrordum Episcopum vi sit: de
 diuinis inter se agunt.*

REGRESSVS Traiectum è tam
 nobili expeditione, triumphan-
 tis instar, LAMBERTVS, opima spolia
 deferens, de deuicto inferorum prin-
 cipe; exceptus à suis est, vt par erat,
 tamquam si DEI Angelum excipe-
 rent. Vndique laudes, vndique elo-
 gia, vndique gratulationes. Neque
 eo tantum nomine gaudebant, quòd
 sospes, & gloriosus redijisset; quod
 rem bene gessisset: sed accedebat ad
 lætitiæ cumulū, quod vicini Taxan-
 dri, cultu Numinis paulò antè toto

*Cum
 plausu
 excipi-
 tur*

LAM-
 BERTVS,

de

E 4

calo